

Predicting the Tendency to Divorce in Couples Engaged in Breach of Contract based on Heartbreak and Marital Commitment with the Mediation of Moral Orientation Styles

ARTICLE INFO

Article Type

Research Article

Authors

Behjat Darbandi¹

Hassan Ahadi^{2*}

Javad Khaltabari³

How to cite this article

Behjat Darbandi, Hassan Ahadi, Javad Khaltabari, Predicting the Tendency to Divorce in Couples Engaged in Breach of Contract based on Heartbreak and Marital Commitment with the Mediation of Moral Orientation Styles, *Journal of Islamic Life Style Centeredon Health*, 2022:6(1): 329-342.

1. PhD student, Department of Psychology, Islamic Azad University, Emirates branch, UAE.

2. Department of Psychology, University of Humanities, Karaj University, Karaj, Iran (Corresponding Author).

3. Department of Psychology, Tonkabon Branch, Islamic Azad University, Tonkabon, Iran.

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email: ahadi@aut.ac.ir

Article History

Received: 2022/03/11

Accepted: 2022/06/01

ABSTRACT

Purpose: One of the phenomena that disrupts the relationship of couples in their joint life is the tendency to divorce involved in breach of contract that has an individual and personality origin. The communication pattern of couples with each other plays a vital role in this context. When the couple's relationship tends to be cold, it causes them heartbreak, marital heartbreak provides the ground for the tendency to divorce involved in breach of contract. Whereas, if the couple is committed to their marriage contract, they will not witness heartbreak. On the other hand, the tendency towards moral styles has a constructive effect on couples' relationships. In this research, moral tendency styles are considered as mediating variables, and the variables of heartbreak and marital commitment are the outputs, which predict the criterion variable of the tendency to divorce involved in breach of contract.

Materials and Methods: This research was done by correlation method. The statistical population was formed by couples who referred to the counseling centers of the first and second regions of Tehran in 1400. The sample size was determined based on the modeling method of 250 people who were selected by random quota method. The data collection tools were Kaiser's marital distress scale (1993), Adams and Jones' marital commitment (1997), Hight and Gramm's (2007) moral orientation styles, Rose Bolt et al.'s (1986) propensity to divorce scale. In the data analysis method, descriptive statistics indicators and SPSS23 software were first used, then structural equations, t-test, bootstrap and Sobel were used in the hypothesis test, which were implemented by PLS software.

Findings: The results showed that successful intelligence has a direct effect on wisdom, The findings of the research indicated that there is a direct and meaningful relationship between the tendency to divorce involved in breach of contract and marital heartbreak, but it had an inverse relationship with marital commitment. In addition, the tendency to divorce involved in breach of contract has an inverse relationship with the styles of moral tendency and has led to its adjustment.

Conclusion: Therefore, heartbreak and marital commitment have been the predictors of divorce tendency of couples involved in breach of contract.

Keywords: Tendency to Divorce Involved in Breach of Contract, Marital Heartbreak, Marital Commitment, Moral Tendency Styles

پیش‌بینی گرایش به طلاق در زوجین درگیر پیمان‌شکنی براساس دل‌زدگی و تعهد زناشویی با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی

گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی با سبک‌های گرایش اخلاقی رابطه ای معکوس داشته منجر به تعدیل آن شده‌است. نتیجه گیری: بنابراین دل‌زدگی و تعهد زناشویی، پیش‌بینی‌کننده ی گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی زوجین بوده‌اند.

واژگان کلیدی: گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی، دل‌زدگی زناشویی، تعهد زناشویی، سبک‌های گرایش اخلاقی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۳/۱۱

* نویسنده مسئول: ahadi@aut.ac.ir

بهجت دربندی^۱

دانشجوی دکتری، گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد امارات، امارات.

حسن احدی^{۲*}

گروه روان‌شناسی، دانشگاه علوم انسانی، دانشگاه کرج، کرج، ایران (نویسنده مسئول).

جواد خلعتبری^۲

گروه روان‌شناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.

چکیده

هدف: یکی از پدیده‌هایی که روابط زوجین را در زندگی مشترک دست‌خوش اختلال می‌سازد گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی است که منشأ فردی و شخصیتی دارد. الگوی ارتباطی زوجین با یکدیگر در این زمینه نقشی حیاتی دارد. وقتی روابط زوجین به سردی گرایش پیدا می‌کند موجب دل‌زدگی آن‌ها می‌شود، دل‌زدگی زناشویی زمینه ی گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی را فراهم می‌آورد. درحالی‌که اگر زوجین نسبت به قرارداد زناشویی خود متعهد باشند شاهد دل‌زدگی نخواهند بود. از طرف دیگر گرایش به سبک‌های اخلاقی تأثیر سازنده‌ای در روابط زوجین دارد. در این پژوهش سبک‌های گرایش اخلاقی متغیر میانجی در نظر گرفته شده و متغیرهای دل‌زدگی و تعهد زناشویی برون‌داد بوده‌اند که متغیر ملاک گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی را پیش‌بینی می‌کنند.

مواد و روش‌ها: این پژوهش به روش همبستگی انجام گرفت. جامعه آماری را زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره منطقه یک و دو تهران در سال ۱۴۰۰ تشکیل داد. حجم نمونه براساس روش مدل یابی ۲۵۰ نفر تعیین گردید که به روش سهمیه‌ای تصادفی انتخاب شدند. ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها عبارت بودند از مقیاس دل‌زدگی زناشویی کایزر (۱۹۹۳)، تعهد زناشویی آدامز و جونز (۱۹۹۷)، سبک‌های گرایش اخلاقی هایت و گرام (۲۰۰۷)، مقیاس گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی روز بولت و همکاران (۱۹۸۶). در روش تجزیه و تحلیل داده‌ها ابتدا از شاخص‌های آمار توصیفی و نرم‌افزار SPSS23 استفاده شد سپس در آزمون فرضیه‌ها از معادلات ساختاری، آزمون t، بوت استراب و سو بل بهره‌برداری گردید که توسط نرم‌افزار PLS اجرا گردید.

یافته‌ها: یافته‌های تحقیق حاکی از آن بود که بین گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی و دل‌زدگی زناشویی رابطه‌ای مستقیم و معنی‌دار وجود دارد ولی با تعهد زناشویی رابطه‌ای معکوس داشته‌است. ضمناً

مقدمه

روابط زوجین در زندگی مشترک همواره تحت تأثیر عوامل گسترده‌ای قرار دارند. برخی از این عوامل به ویژگی‌های شخصیتی زوجین و به الگوی ارتباطی بین آن‌ها مربوط می‌شود. برخی دیگر از عوامل در طبقه اجتماعی قرار می‌گیرند که البته در این پژوهش به عنوان عوامل خارج از محدوده مطالعه قرار می‌گیرند در این پژوهش که با نگاه روانشناسی انجام گردید متغیرهای دل‌زدگی زناشویی، تعهد زناشویی و سبک‌های گرایش اخلاقی مورد توجه بوده جملگی آن‌ها در رابطه با پیش‌بینی گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

پیش‌بینی گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی فرایندی است که طی آن عواملی که موجبات پیدایش تمایل به طلاق مبتنی بر پیمان‌شکنی در زوجین می‌شود مورد بررسی قرار می‌گیرد. زوج‌هایی که ازدواج می‌کنند در آغاز زندگی مشترک قصد تشکیل خانواده، برقراری ثبات رابطه با یکدیگر و امید به آینده موفق را مورد توجه قرار می‌دهند (۱). این امکان وجود دارد که در طول دوران رابطه زوجین با یکدیگر به دلایل مختلف یکی از آن‌ها مرتکب پیمان‌شکنی یا خیانت شود. این اتفاق در روابط زوجین آثار سوء، زیان بار و منفی خواهد داشت از جمله این که گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی را تجربه می‌کنند (۲). چنان چه زوجین بتوانند با تدبیر لازم تعارض به وجود آمده را مدیریت نمایند، خواهند توانست به زندگی مسالمت‌آمیز و صمیمانه خود ادامه دهند (۳). ولی اگر به هر دلیل اختلاف به وجود آمده موجبات تنش، سردی رابطه و بی‌میلی نسبت به یکدیگر شود، احتمال بروز گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی وجود خواهد داشت (۴). متعاقب پیمان‌شکنی، خصوصاً زمانی که زوجین نتوانند مشکل به وجود آمده را حل و فصل نمایند، احتمال بروز دل‌زدگی زناشویی وجود خواهد داشت (۵). پیمان‌شکنی و دل‌زدگی هیجانات منفی به شمار می‌روند که البته آثار ناگواری بر روابط زوجین خواهند داشت، ولی به هر صورت از طریق رویکردهای گفتگو، مشاوره، گذشت و احیای تعهد قابل جبران و درمان می‌باشند (۶).

مطالعات نشان داده است پیش‌بینی بروز پیمان‌شکنی و دل‌زدگی نادیده گرفتن تعهد زناشویی و کم رنگ شدن صمیمیت زناشویی است (۷). اگر چنین شرایطی در روابط زوجین به وجود آید، نارضایتی

مختل می‌گردد. در این زمینه گفته شده است دلزدگی زناشویی یکی از عوامل پیش‌بینی‌کننده‌ی گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی زوجین بوده است (۱۹).

دلزدگی زناشویی زمانی تجربه می‌شود که یکی از زوجین به سمت روابط نامشروع با دیگری کشیده شده، تجربه مجدد و صمیمیت فردی و جنسی با دیگران پیدا کند (۲۰). تجربه نشان داده است در زوجینی که صمیمیت بین آن‌ها کاهش یافته و رضایت زناشویی آن‌ها به سردی گراییده است، هیجان دلزدگی زناشویی آشکار گردیده است (۲۱). در چنین شرایطی زوجین می‌بایست درصدد شناسایی پدایش چنین زمینه‌هایی برآیند تا پایداری روابط میان آن‌ها احیا شود. در غیر این صورت احتمال بروز گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی وجود دارد (۲۲). اصولاً وقتی در روابط زناشویی زوجین تعهد کافی وجود داشته باشد، پایداری روابط میان آن‌ها تداوم خواهد داشت. تعهد زناشویی عبارت است از تمایل پایدار زوجین در اجرای قراردادهای میان خود برای حفظ و تداوم ازدواج و استمرار زندگی مشترک و تأمین رضایت طرفین به گونه‌ای که انعطاف‌پذیری و امنیت روانی آن‌ها تضمین شود (۲۳).

متغیر دیگری که در روابط زوجین نقش بسیار حیاتی و تعیین‌کننده دارد، گرایش به سبک‌های اخلاقی است. این گرایش دلالت بر تقویت بنیان‌هایی مانند انصاف، وفاداری، احترام به مرجعیت، اخلاق و تقدس دارد (۲۴). اصولاً افراد متکی به بنیان‌های اخلاقی از صفات و ویژگی‌هایی مانند وظیفه‌شناسی، اطاعت و احترام، خداگرایی و رعایت هنجارهای دینی، نجابت و خلوص ذهنی برخوردارند. بدیهی است که این ویژگی‌ها در روابط زوجین تأثیر پایدار و سازنده‌ای داشته باشد (۲۵). در این زمینه گفته شده است بر اساس نظریه بنیان‌های اخلاقی پایبندی زوجین به ابعاد پنج‌گانه کارکردی سیستم اخلاقی می‌تواند پایداری روابط میان آن‌ها را تضمین نماید (۲۴). به همین دلیل است که توجه به رویکرد بنیان‌های اخلاقی و تأثیرگذاری مثبت آن‌ها بر تحکیم روابط زوجین مورد توجه قرار گرفته است (۲۶).

در یک پژوهش انجام‌گرفته گزارش شده بود بین سبک گرایش اخلاقی و پیشگیری از گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی رابطه مستقیم و معنی‌دار وجود دارد (۲۷). با توجه به قرائن و شواهد مذکور این تحقیق درصدد برآمد تا متغیر گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی آن را به‌عنوان متغیر ملاک یا وابسته در نظر گرفته و متغیرهای دلزدگی، تعهد زناشویی را به‌عنوان متغیرهای مستقل یا درون‌زاد فرض نموده و سبک‌های گرایش اخلاقی به‌عنوان متغیر میانجی یا برون‌زاد در نظر گیرد. این سامان‌دهی از متغیرها در پیشینه تحقیق مشاهده نگردیده، ایده‌ای نوآورانه به شمار می‌رود، زیرا چنین مدل مفهومی موجب می‌شود تا از یک طرف متغیرهای درون‌زاد با یکدیگر در رابطه بوده، پیامدهایی را در روابط زوجین داشته باشند و هنگامی که با متغیر میانجی سبک گرایش اخلاقی، ارتباط برقرار

زناشویی پدیدار می‌شود که خود زمینه‌ی گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی را فراهم می‌آورد (۸) برخی زوج‌ها در آغاز زندگی قراردادی نانوشته را بین خود متعهد می‌شوند و آن پای‌بندی به یکی از گرایش‌های اخلاقی است. اگر چنین قراردادی بین زوجین حاکم شود، از بروز گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی پیشگیری می‌کند (۹).

گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی یکی از زمینه‌هایی است که موجب ایجاد تعارض و تنش در روابط زناشویی و احتمالاً بروز به طلاق می‌شود. پیمان‌شکنی متأثر از عوامل گوناگونی است از قبیل عوامل فردی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی (۱۰). پیامدهای این پدیده علاوه بر زوجین دامن‌گیر فرزندان آن‌ها نیز می‌شود. تاآنجا که سلامت روانی و کیفیت زندگی آن‌ها را نیز تهدید می‌کند. سیر صعودی آمار طلاق و پیدایش تعارضات و آشفتگی‌های روابط زوجین، پژوهشگران را برای یافتن عوامل مؤثر در آن و راهکارهای مناسب جهت مقابله با این فروپاشی رابطه را برانگیخته است (۱۱). پیمان‌شکنی به‌عنوان فریب، بی‌وفایی و نادیده گرفتن تعهدات زناشویی به‌عنوان یک مفهوم غیراخلاقی معرفی شده است (۱۲). همچنین به معنای رابطه عاشقانه و مخفیانه با یک شریک ثانویه، درحالی‌که همین فرد با شخصی دیگر رابطه دارد (۱۳).

پدیده پیمان‌شکنی در جوامع مختلف تعاریف گوناگونی دارد ولی در اغلب جوامع هر رابطه‌ای با فرد غیر هم‌جنس که از همسر پنهان شود، یک رابطه‌ی خارج از ازدواج محسوب شده، رفتاری خیانت‌آمیز تلقی می‌شود (۱۴). پژوهش‌ها نشان داده است گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی همواره روبه افزایش بوده، زوج‌هایی که از این طریق صدمه دیده‌اند به احتمال زیاد به ازدواج خود پایان می‌دهند. مفهوم گرایش به طلاق میزان تمایل و علاقه‌مندی زوجین به جدا شدن و گسستن روابط زناشویی طی مراحل قانونی است (۱۵). گرایش به طلاق دارای سه بعد شناختی، عاطفی و رفتاری است، در بعد شناختی تصورات فرد در مورد طلاق مرور می‌شود، در بعد عاطفی احساسات مثبت و منفی فرد نسبت به طلاق بروز داده می‌شود و در بعد رفتاری میزان آمادگی و قصد رفتاری فرد جهت رویارویی با طلاق آشکار می‌شود (۱۶).

از آنجا که پدیده گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی در خانواده‌هایی که از آن آسیب دیده‌اند تبعات بسیار ناگوار و آشفته‌کننده‌ای داشته است، شناسایی عوامل پدیدآورنده آن ضرورت یافته و بسیار تعیین‌کننده می‌باشد (۱۷). نخستین پیامد گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی پیدایش هیجانات منفی و تخریب‌کننده‌ی سلامت روان زوج صدمه دیده است. از جمله این هیجانات منفی دلزدگی زناشویی است که طی آن زوج یا زوجه دچار کسالت، خستگی و بی‌میلی در زندگی مشترک شده تاآنجا که گرایش به طلاق پیدا کرده و به جدایی عاطفی نیز می‌انجامد (۱۸). چنانچه عوامل بوجودآورنده دلزدگی زناشویی شناسایی و برطرف نشود، زندگی مشترک زوجین

1 - Tendency to divorce involved in breach of contract

$5Q < n < 15Q$

در این فرمول Q تعداد متغیرهای مشاهده شده یا گویه ها و n حجم مشاهدات در نمونه می باشد. با توجه به این که بیشترین حجم گویه را در این پرسشنامه در مقیاس رضایت زناشویی وجود داشته است که تعداد آن ۴۷ مورد بوده است، تعداد حجم نمونه $5 \times 47 = 235$ مورد خواهد بود. بنابراین حداقل نمونه در این پژوهش ۲۳۵ مورد تعیین گردید که متناسب با آمار معادلات ساختاری می باشد (سرمد و دیگران، ۱۳۹۹). در راستای اطمینان بیشتر از نمایندگی حجم نمونه در جامعه پژوهش به ۲۵۰ نفر افزایش داده شد تا پوشش بیشتری از مشاهدات فراهم گردد.

ابزارهای جمع آوری داده ها: در این پژوهش تعداد پنج مقیاس مورد استفاده قرار گرفته، ویژگی های فنی، تفسیر نمرات و ویژگی های روایی و پایایی هر یک از آن ها در ادامه تشریح گردیده اند.

- مقیاس دلزدگی زناشویی: این مقیاس توسط کایزر (۱۹۹۳) طراحی گردید. محتوای آن دارای ۲۱ گویه می باشد. زیر مقیاس های آن عبارت است از دل بستگی، بیگانگی هیجانی، حمایت اجتماعی. دامنه نمرات این مقیاس از ۲۱ تا ۸۴ بوده، سنجه های آن ها را طیف چهار گانه نادرست (۱)، نه خیلی درست (۲)، تا حدی درست (۳) و بسیار درست (۴) تشکیل داده اند. در این مقیاس شیوهی تجزیه و تحلیل نمرات پیوست بوده است، به منظور تفسیر نمرات این مقیاس سه دامنه ای ارزیابی نمرات به دست آمده بدین شرح در نظر گرفته شده است. دامنه نمرات ۴۲-۲۱ دلزدگی در سطح ضعیف ارزیابی می شود. نمرات ۶۴-۴۳ دلزدگی در سطح متوسط و نمرات ۸۴-۶۵ دلزدگی در سطح بسیار بالا ارزیابی می شود. هر چه سطح نمرات افزایش می یابد. ابتلای زوج به دلزدگی نیز افزایش می یابد، ضرورت مدیریت و کنترل آن اجتناب ناپذیر می شود. روایی و پایایی آن تشریح گردیده است. روایی پرسشنامه از طریق دو نیمه کردن با کسب ضریب 0.71 تأمین گردیده و پایایی آن به ترتیب عبارتند از: بعد دل بستگی 0.81 ، بعد حمایت اجتماعی 0.835 ، بعد بیگانگی هیجانی 0.85 ، کل پرسشنامه 0.88 (۲۸).

- مقیاس تعهد زناشویی: این مقیاس توسط آدامز و جونز (۱۹۹۷) طراحی شده است محتوای این ابزار دارای ۴۴ گویه بوده، زیر مقیاس های آن عبارتند از: تعهد به همسر، تعهد به ازدواج و احساس تعهد. سنجه های این مقیاس را طیف پنج گانه لیکرت از کاملاً موافق با ارزش کمی (۵) تا کاملاً مخالف با ارزش کمی (۱) تشکیل داده است. دامنه نمرات این مقیاس (۱) تا ۲۲۰ می باشد. در تفسیر نمرات این مقیاس پنج شاخص سطح تعهد بسیار خوب، سطح خوب، سطح متوسط، سطح ضعیف و سطح عدم تعهد وجود دارد. دامنه نمرات هر یک از این شاخص ها در شیوه نامه پیوست پرسشنامه تشریح گردیده است. دامنه نمرات ۴۴-۱ به معنای تعهد زناشویی بسیار ضعیف تلقی می شود، نمرات ۸۸-۴۵ تعهد زناشویی ضعیف، ۱۳۲-۸۹ تعهد زناشویی متوسط، ۱۷۶-۱۳۳ تعهد زناشویی در سطح خوب و دامنه نمرات ۲۲۰-۱۷۷ تعهد زناشویی در سطح بسیار خوب

نمایند، در پیش بینی گرایش به طلاق در گیر پیمان شکنی زوجین نقش متفاوتی پیدا کنند. ضمن این که علاوه بر این روابط غیر مستقیم، هر یک از متغیرهای دو گانه ای درون زاد، یعنی دلزدگی زناشویی، تعهد زناشویی به طور مستقیم نیز با گرایش به طلاق در گیر پیمان شکنی رابطه داشته، می توانند پیش بینی کننده ی آن باشند. بنابراین در مدل مفهومی در نظر گرفته شده روابط مستقیم و غیر مستقیم متغیرهای پیش بین با متغیر وابسته مورد توجه بوده، منجر به طرح فرضیه های پژوهش شده است. بنابراین این سؤال اساسی مطرح است که: آیا دلزدگی زناشویی، تعهد زناشویی با میانجی گری سبک های گرایش اخلاقی قادر به پیش بینی گرایش به طلاق در گیر پیمان شکنی زوج می باشد؟

مواد و روش ها

این پژوهش به لحاظ اجرا یک مطالعه همبستگی محسوب می شود و از نظر هدف یک پژوهش کاربردی می باشد. جامعه آماری را کلیه مراجعه کنندگان به مراکز مشاوره خانواده در منطقه یک و دو تهران در سال ۱۴۰۰ دارای تجربه گرایش به طلاق در گیر پیمان شکنی که در رده سنی ۵۵-۲۰ سال قرار داشته اند جامعه آماری پژوهش را تشکیل دادند. به استناد پایگاه اطلاع رسانی انجمن روانپزشکان تعداد این جمعیت ۱۴۲۵ نفر بوده است.

نظر به این که جامعه آماری در این پژوهش پراکنده بوده و در مراکز مشاوره منطقه یک و دو تهران نیز توزیع شده بودند، برای نمونه گیری از روش سهمیه بندی تصادفی بهره برداری گردید. ابتدا از بین فهرست مراکز مشاوره موجود در منطقه تعداد ۱۲ مرکز به تصادف برگزیده شد، آن گاه به مراکز منتخب مراجعه و به تناسب حجم نمونه از بین افراد موجود تعداد مورد نیاز انتخاب گردید. قابل ذکر است مراکز مشاوره ۱۲ گانه در دو بخش مراکز خصوصی و مراکز دولتی مانند مراکز مشاوره خانواده قوه قضائیه برگزیده شدند. این پژوهش در نظر داشته است انتخاب افراد نمونه دارای گرایش به طلاق در گیر پیمان شکنی در سطح جامعه توزیع شده باشد تا جامعه را نمایندگی کنند.

نظر به اینکه در این تحقیق مدل مفهومی وجود داشته و در آزمون فرضیه ها از آمار رگرسیون و معادلات ساختاری بهره برداری می شود، در تعیین حجم نمونه نیز از مدل معادلات ساختاری بهره برداری می گردد. در این روش تعدادی گویه های پرسشنامه و تعدادی متغیرهای مشاهده پذیر در نظر گرفته شده است. از آنجا که در این پژوهش تعداد شش مقیاس یا پرسشنامه وجود داشته که بیشترین گویه ها مربوط به مقیاس رضایت زناشویی بوده است و نیز به موجب کتاب مدلیابی هومن (۱۳۹۳) دامنه ای مشاهده پذیری را می توان بین ۵ تا ۱۰ انتخاب نمود، در این پژوهش این تعداد ۵ در نظر گرفته شد. زیرا وجود تنوع مقیاس های شش گانه امر پاسخگویی به پرسشنامه ها را برای پاسخگویان دشوار می سازد. با توجه به این شرایط فرمول محاسبه ی تعیین حجم نمونه بدین شرح انجام گرفت.

در سطح بحرانی ارزیابی می‌شود. هر چه بر سطح نمرات افزوده می‌شود بر شدت گرایش به طلاق نیز افزوده می‌شود. مراحل روایی این مقیاس از طریق تحلیل عاملی پیگیری شده کسب قدر مطلق بالای ۰/۷۰ برای عوامل تشکیل دهنده مقیاس حاکی از روایی آن بوده است. برای تأمین پایایی مقیاس در گروه ۴۰ زوج اجرا گردیده، این ضرایب به دست آمد: تمایل به طلاق ۰/۸۹، ابراز احساسات ۰/۹۰، وفاداری ۰/۸۶، مسامحه ۰/۷۲، کل مقیاس ۰/۸۸. ضمناً در پیوست این مقیاس روش تفسیر نمرات نیز تشریح گردیده است (۳۰).

- مقیاس پیمان‌شکنی زناشویی: مقیاس توسط نینی سری و کوکدمیر ۲ (۲۰۰۶) طراحی گردیده، محتوای این مقیاس را تعداد ۲۴ گویه تشکیل می‌دهد. سنج‌های این مقیاس از طیف پنج‌گانه لیکرت از کاملاً موافق با ارزش کمی (۵) تا کاملاً مخالف با ارزش کمی (۱) پیروی می‌کند. دامنه نمرات این مقیاس ۱۲۰-۱ می‌باشد. برای تفسیر نمرات به دست آمده پاسخگویان پنج دامنه مختلف بدین شرح در نظر گرفته شده است. دامنه نمرات ۱-۲۴ پیمان‌شکنی در سطح بسیار ضعیف، دامنه نمرات ۲۵-۴۸ پیمان‌شکنی در سطح ضعیف، دامنه نمرات ۴۹-۷۲ در سطح متوسط، دامنه نمرات ۷۳-۹۶ پیمان‌شکنی در سطح بالا و دامنه نمرات ۱۲۰-۹۷ پیمان‌شکنی در سطح بسیار بالا شدید ارزیابی می‌شود. بنابراین هر چه میزان نمرات افزوده می‌شود بر سطح پیمان‌شکنی نیز افزوده می‌گردد. از نظر روایی و پایایی در طراحی مقدماتی برای روایی قدر مطلق ۰/۷۳ و برای پایایی آن قدر مطلق ۰/۸۲ به دست آمد. در ایران این مقیاس رواسازی شده، توسط کریمی و دیگران (۱۳۹۸) در گروه ۴۰۰ نفری از دانشجویان اجرا گردیده، روایی آن از طریق دو نیمه کردن موفق به کسب ضریب همستگی ۰/۸۱ گردید. ضرایب پایایی آن به ترتیب زیر مقیاس‌ها بدین شرح گزارش شده است: مشروعیت ۰/۷۹، اغوا ۰/۷۵، عادی‌سازی، ۰/۷۴، تمایلات جنسی ۰/۷۹، زمینه اجتماعی ۰/۷۱، هیجان خواهی ۰/۷۹ و کل پرسشنامه ۰/۹۱. در پیوست این مقیاس روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و منابع مورد استفاده تبیین گردیده است (۳۱).

روایی و پایایی ابزارهای پژوهش: مقیاس‌های مورد استفاده در این پژوهش از جمله مقیاس‌هایی بوده‌اند که در خارج از کشور طراحی گردیده، مراحل روایی و پایایی آن تأمین شده، در شیوه نامه پیوست آن‌ها ضرایب روایی و پایایی انعکاس داده شده است. همچنین هر یک از آن‌ها در ایران اجرا گردیده، روایی و پایایی آن‌ها با ضرایب بالای ۰/۷۰ گزارش شده است. اگرچه این ضرایب در سرفصل مربوط به معرفی مقیاس‌ها گزارش گردید، ولی در این جا شاخص‌های تعمیم‌کننده‌ی روایی و پایایی مقیاس‌ها در قالب جدول شماره (۱) انعکاس داده شده است.

ارزیابی می‌گردد. هر چه سطح نمرات افزایش می‌یابد بر میزان تعهد زناشویی نیز افزوده می‌شود. روایی این مقیاس از طریق بازآزمایی به کسب ضریب ۰/۷۳ نایل گردیده و پایایی کل پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ به کسب ضریب ۰/۷۵ نایل آمده است (۲۹).

- مقیاس سبک‌های گرایش اخلاقی: این مقیاس متوسط هایت و گراهام (۲۰۰۷) طراحی گردید. محتوای آن دارای ۳۲ گویه می‌باشد. زیر مقیاس‌های آن عبارتند از: ۱- مراقبت - آسیب، ۲- انصاف، ۳- وفاداری به گروه، ۴- احترام به مرجعیت، ۵- خلوص. سنج‌های این مقیاس را طیف شش‌گانه از گزینه‌ی اصلاً با قدر مطلق صفر تا گزینه خیلی زیاد با ارزش کمی (۵) در نظر گرفته شده است. این مقیاس دارای دامنه نمرات ۱۶۰-۱ می‌باشد. برای تفسیر نمرات پنج سطح در نظر گرفته شده است. دامنه نمرات ۱-۳۲ گرایش اخلاقی بسیار ضعیف، ۳۳-۶۴ گرایش اخلاقی در سطح ضعیف، ۶۵-۹۶ گرایش اخلاقی در سطح متوسط، ۹۷-۱۲۸ در سطح خوب و دامنه نمرات ۱۶۰-۱۲۹ گرایش اخلاقی در سطح بسیار خوب ارزیابی می‌شود. هر چه سطح نمرات افزایش می‌یابد. بر میزان گرایش اخلاقی افراد افزوده می‌شود. مراحل روایی و پایایی پرسشنامه توسط سیفی قوزلو (۱۳۹۱) در گروه ۲۵۰ نفری با میانگین سنی ۳۴ سال پیگیری گردیده، کسب قدر مطلق ۰/۷۵ برای روایی آن گزارش شده است. همچنین در اجرای آزمون کرونباخ ضرایب پایایی مقیاس بدین شرح به دست آمد: مراقبت و آسیب (۰/۶۹)، انصاف و بی‌طرفی (۰/۶۵)، وفاداری به گروه (۰/۷۱)، احترام به مرجعیت (۰/۷۴)، اخلاص و پاکی (۰/۷۳). کل پرسشنامه (۰/۸۴). ضمناً در پیوست پرسشنامه تعاریف مفهومی اخلاق و منابع آن آورده شده است (۲۴).

- مقیاس گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی: برای سنجش این متغیر از دو ابزار به صورت ترکیبی و به شرح ذیل بهره برداری شده است. مقیاس گرایش به طلاق: نخستین بار توسط روزبولت و جانسون ۱ و مورو (۱۹۸۶) طراحی گردید. محتوای آن را ۱۴ گویه تشکیل می‌دهد که دارای چهار زیرمقیاس تمایل به طلاق، تمایل به مسامحه، ابراز احساسات و بعد وفاداری تشکیل می‌دهد. برای هر یک از ابعاد چهارگانه تعداد هفت سنج در نظر گرفته شده. سنج‌های این مقیاس از طیف مدرج هفت‌گانه بدین شرح پیروی می‌کند: هرگز (۱)، به ندرت (۲)، خیلی کم (۳)، کم (۴)، زیاد (۵)، خیلی زیاد (۶)، همیشه (۷). دامنه نمرات این مقیاس ۹۸-۱ می‌باشد. تفسیر نمرات به دست آمده در هفت سطح ارزیابی می‌شود. دامنه نمرات ۱-۱۴ گرایش به طلاق غیرقابل قبول و یا قابل اغماض تفسیر می‌شود. دامنه نمرات ۱۵-۲۸ گرایش به طلاق در سطح بسیار ضعیف، دامنه نمرات ۲۹-۴۲ در سطح ضعیف، ۴۳-۵۶ در سطح متوسط، ۵۷-۷۰ در سطح قابل قبول، ۷۱-۸۴ در سطح بسیار بالا، ۸۵-۹۵ گرایش به طلاق

جدول ۱. ضریب روایی و پایایی مقیاس‌های پژوهش

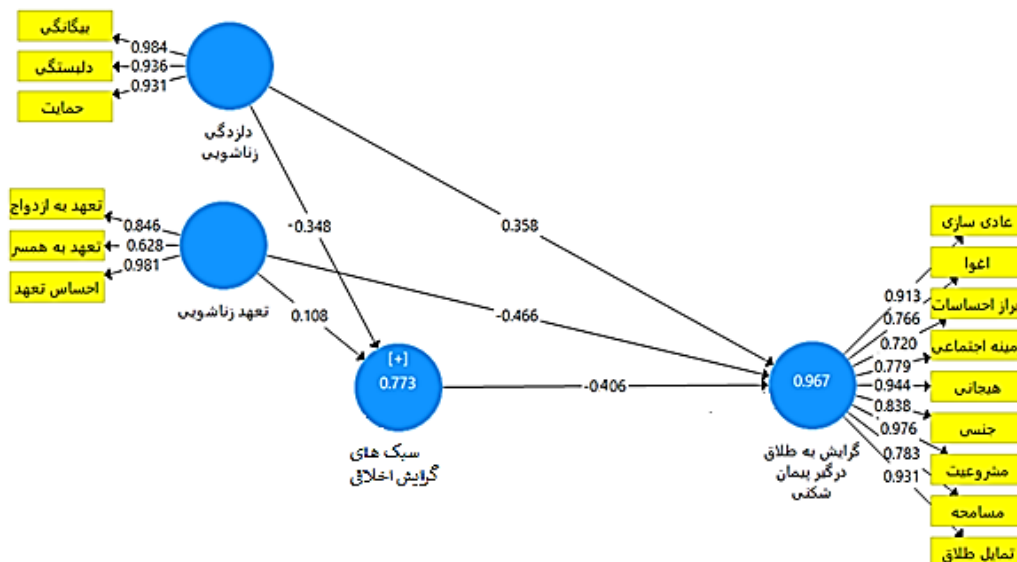
مقیاس	روش و ضریب روایی	ضرایب پایایی در خارج از کشور	ضرایب پایایی در ایران
دلزدگی زناشویی (کایزر، ۱۹۹۳)	دو نیمه کردن (۰/۷۱)	دل بستگی (۰/۸۱)، حمایت اجتماعی (۰/۸۳۵)، بیگانگی هیجانی (۰/۸۵)، کل پرسشنامه (۰/۸۸)	(کوهی و همکاران، ۱۳۸۸)، روایی (۰/۷۶)، پایایی (۰/۸۲۵)
تعهد زناشویی (آدامز و جونز، ۱۹۹۷)	بازآزمایی (۰/۷۳)	تعهد به همسر (۰/۸۱۲)، تعهد به ازدواج (۰/۸۲۵)، احساس تعهد (۰/۸۶)، پایایی کل پرسشنامه (۰/۸۴)	(عسگری و همکاران، ۱۳۸۸)، روایی (۰/۷۳) و پایایی کل (۰/۷۴)، (شاه سیاه و همکاران، ۱۳۸۷)، روایی (۰/۷۴) و پایایی کل (۰/۸۵)
سبک‌های گرایش اخلاقی (هایت و گراهام، ۲۰۰۷)	تحلیل عاملی با ضرایب بالای ۰/۷۰ و پایایی به روش کرونباخ با ضرایب بالای ۰/۷۰ گزارش شده است.	مراقبت و آسیب (۰/۶۹)، انصاف و بی طرفی (۰/۶۵)، وفاداری (۰/۷۱)، احترام به مرجعیت (۰/۷۴)، اخلاص و پاکی (۰/۷۳)، کل پرسشنامه (۰/۸۴)	(سیفی قوزلو، ۱۳۹۱)، روش دو نیمه کردن (۰/۷۵)، (سعیدی، ۱۳۹۳)، روایی (۰/۷۵)، پایایی (۰/۸۴)
گرایش به طلاق (روزبولت و همکاران، ۱۹۸۶)	روش بازآزمایی (۰/۷۴)	تمایل به طلاق (۰/۸۹)، ابراز احساسات (۰/۹۰)، وفاداری (۰/۸۶)، مسامحه (۰/۷۲)، کل پرسشنامه (۰/۸۸)	(داودی و همکاران، ۱۳۸۷)، روایی به روش بازآزمایی (۰/۷۴)، ضرایب کرونباخ: تمایل به متارکه (۰/۸۹)، ابراز احساسات (۰/۹۰)، وفاداری (۰/۸۶)، مصامحه (۰/۷۲)، کل پرسشنامه (۰/۸۸)
پیمان شکنی (بینی سری و کوکدمیر، ۲۰۰۶)	همبستگی ریچاردسون (۰/۷۳)	پایایی کل پرسشنامه (۰/۸۲) این ابزار فاقد زیرمقیاس بوده است	(کریمی و همکاران، ۱۳۹۸)، روایی دو نیمه کردن (۰/۸۱)، پایایی شامل مشروعیت (۰/۷۹)، اغوا (۰/۷۵)، عادی سازی (۰/۷۴)، تمایلات جنسی (۰/۷۹)، کل پرسشنامه (۰/۹۱)

این که روابط مستقیم و غیر مستقیم متغیرها با یکدیگر به طور جداگانه گزارش گردید و نمودارهای آن‌ها نیز به تفکیک ترسیم و تفسیر گردید. حاصل این تلاش‌ها در فصل چهارم گزارش نهایی انعکاس داده شده است.

یافته‌ها

رابطه متغیرهای مورد بررسی در هر یک از فرضیات تحقیق بر اساس یک ساختار علی با تکنیک حداقل مربعات جزئی PLS آزمون شده است. در مدل کلی تحقیق که در شکل یک ترسیم شده است مدل اندازه‌گیری (رابطه هر یک از متغیرهای قابل مشاهده به متغیر پنهان) و مدل مسیر (روابط متغیرهای پنهان با یکدیگر) محاسبه شده است. برای سنجش معناداری روابط نیز آماره t با تکنیک بوت استرپینگ محاسبه شده است که در شکل شماره (۱) ارائه شده است. در این مدل که خروجی نرم‌افزار Smart PLS است خلاصه نتایج مربوط به بار عاملی استاندارد روابط متغیرهای تحقیق ارائه شده است. آزمون فرضیات تحقیق بر اساس روابط هر یک از متغیرها به تفکیک نیز ارائه شده است. در نمودار یک میزان اثر بین متغیرها آورده شده است.

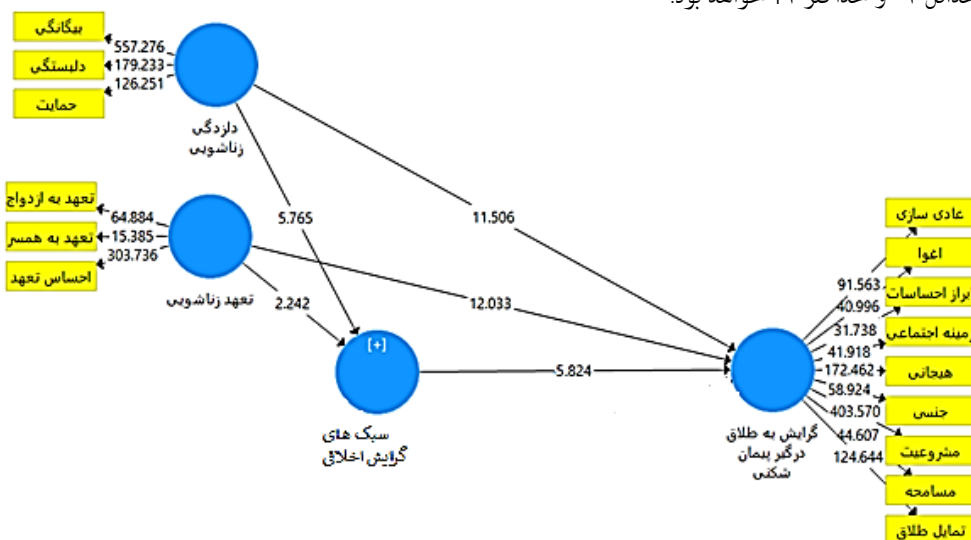
روش تجزیه و تحلیل داده‌ها: از آنجا که داده‌های جمع‌آوری شده در این تحقیق کمیت پذیر بوده‌اند برای تجزیه و تحلیل آن‌ها ابتدا از شاخص‌های آمار توصیفی مانند فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار، و واریانس استفاده گردید. در بخش آمار استنباطی از آمار رگرسیون چند متغیره و معادلات ساختاری تحلیل مسیر بهره‌برداری شده. زیرا مدل مفهومی این پژوهش به گونه‌ای طراحی شده که در ابتدا می‌بایست رابطه متغیرها با یکدیگر آشکار گردد، پس از آن به آزمون متغیرهای پیش‌بین بر اساس متغیر گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی پرداخته شد. به همین دلیل ابتدا از نرم‌افزار SPSS برای تجزیه و تحلیل توصیفی داده‌ها بهره‌برداری شده، آنگاه از نرم‌افزار PLS برای آزمون فرضیه‌های پژوهش استفاده گردید. ضمناً در مطالعاتی که از مدل مفهومی پیروی می‌کنند انجام آزمون هم زمان فرضیه‌ها به منظور آزمون مدل مفهومی و تبیین روابط غیرمستقیم متغیرها بهره‌برداری می‌گردد سپس در آزمون مجدد روابط مستقیم متغیرهای پیش‌بین با متغیرهای میانجی و ملاک اجرا می‌شود (۳۲). به همین دلیل آزمون پایانی در راستای تبیین فرضیه اصلی تحقیق انجام می‌گیرد. در این پژوهش نیز فرایند اجرای آزمون‌های استنباطی به صورتی که به آن اشاره رفت اجرا گردیده روابط درون زای متغیرهای پیش‌بین با متغیر میانجی انجام گرفته همچنین رابطه برون‌زای متغیر میانجی با متغیر ملاک گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی انجام گرفت. ضمن

نمودار ۱. ضرایب بارهای عاملی مدل کلی پژوهش

و در ادامه، نمودار مقادیر معنا داری (آماره تی) روابط بین متغیرها آورده شده است.

در این مدل میزان هر قدرمطلق، رابطه بین دو متغیر را نشان می‌دهد این میزان بین حداقل ۱- و حداکثر ۱+ خواهد بود.

نمودار ۲. آماره تی مدل کلی پژوهش

آزمون سو بل استفاده گردید در آزمون سو بل مقدار z-value از طریق نرم‌افزار بدست آمد که با توجه به بیشتر شدن این مقدار از ۱/۹۶ در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار بودن تأثیر میانجی یک متغیر را تأیید گردید.

در این مدل میزان، آماره t برای هر یک از متغیرهای ملاک، پیش‌بین و میانجی بالاتر از ۱/۹۶ است که نشان دهنده معنی داری رابطه بین هر یک از متغیرهای مذکور است ($P < 0.05$). به منظور بررسی ارتباط مستقیم دلزدگی زناشویی و گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی از معادلات ساختاری و جهت بررسی پیش‌بینی با در نظر گرفتن نقش میانجی سبک‌های گرایش اخلاقی از

جدول ۲. آزمون سوبل برای پیش‌بینی گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی بر اساس دلزدگی زناشویی با در نظر گرفتن نقش میانجی سبک‌های گرایش اخلاقی

رابطه	تأثیر مستقیم		تأثیر میانجی آزمون سوبل		تأثیر کل
	ضریب	آماره t	ضریب	z.value	
دلزدگی زناشویی ← سبک‌های گرایش اخلاقی	-۰/۳۴۸	۵/۷۶۵	-	-	-
سبک‌های گرایش اخلاقی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی	-۰/۴۰۶	۵/۸۲۴	-	۱۰/۱۴	-
دلزدگی زناشویی ← سبک‌های گرایش اخلاقی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی	-	-	-۰/۴۰۶	۰/۱۴۱	-
دلزدگی زناشویی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی	۰/۳۵۸	۱۱/۵۰۶	۰/۰۲۸	-	۰/۴۹۹
					۰/۳۵۸ + ۰/۱۴۱

تحلیل مسیر به میزان ۰/۴۹۹ گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی را پیش‌بینی می‌کند. علامت مثبت بیانگر این است که با افزایش دلزدگی زناشویی با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی، گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی افزایش می‌یابد بنابراین می‌توان اظهار داشت که در سطح اطمینان ۹۵٪ دلزدگی زناشویی به صورت مستقیم و نیز با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی توان پیش‌بینی گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی زوجین را دارد. به منظور بررسی ارتباط تعهد زناشویی و گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی از معادلات ساختاری و آزمون سوبل استفاده گردید. که نتایج آن در جدول شماره (۳) منعکس گردیده است.

با توجه به نمودارهای (۱) و (۲) ملاحظه شد تأثیر مستقیم دلزدگی زناشویی بر گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با ضریب -۰/۳۴۸ و آماره آزمون ۵/۷۶۵ تأیید شد. همچنین تأثیر مستقیم سبک‌های گرایش اخلاقی بر گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با ضریب -۰/۴۰۶ و آماره آزمون ۵/۸۲۴ تأیید شد. تأثیر غیرمستقیم دلزدگی زناشویی بر گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی و با استفاده از آزمون سوبل با ضریب ۰/۱۴۱ و آماره $z.value = 10/14$ و تأثیر مستقیم دلزدگی زناشویی بر گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با ضریب ۰/۳۵۸ و آماره $t = 11/506$ تأیید شد. در نهایت دلزدگی زناشویی به صورت مستقیم و نیز با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی با استفاده از

جدول ۳. آزمون سوبل برای پیش‌بینی گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی بر اساس تعهد زناشویی با در نظر گرفتن نقش میانجی سبک‌های گرایش اخلاقی

رابطه	تأثیر مستقیم		تأثیر میانجی آزمون سوبل		تأثیر کل
	ضریب	آماره t	ضریب	z.value	
تعهد زناشویی ← سبک‌های گرایش اخلاقی	۰/۱۰۸	۲/۲۴۲	-	-	-
سبک‌های گرایش اخلاقی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی	-۰/۴۰۶	۵/۸۲۴	-	۲/۰۶	-
تعهد زناشویی ← سبک‌های گرایش اخلاقی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی	-	-	-۰/۴۰۶	۰/۰۴۴	-
تعهد زناشویی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی	-۰/۴۶۶	۱۲/۰۳۳	۰/۰۴	-	۰/۵۱
					۰/۵۱ + (-۰/۴۶۶)

زناشویی بر گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی و با استفاده از آزمون سوبل با ضریب ۰/۰۴۴ و آماره $z.value = 2/06$ و تأثیر مستقیم تعهد زناشویی بر گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با ضریب -۰/۴۶۶ و آماره $t = 12/033$ تأیید شد. در نهایت تعهد زناشویی به صورت مستقیم و

با توجه به نمودارهای (۱) و (۲) ملاحظه شد تأثیر مستقیم تعهد زناشویی بر گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با ضریب ۰/۱۰۸ و آماره آزمون ۲/۲۴۲ تأیید شد. همچنین تأثیر مستقیم سبک‌های گرایش اخلاقی بر گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با ضریب -۰/۴۰۶ و آماره آزمون ۵/۸۲۴ تأیید شد. تأثیر غیرمستقیم تعهد

میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی توان پیش‌بینی گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی زوجین را دارد. برای آزمون فرضیه کلی از روابط میانجی از آزمون «بوت استراپ ماکرو پرپرچر و هیز» استفاده شد که نتایج آن در جدول (۴) مشاهده می‌شود.

نیز با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی با استفاده از تحلیل مسیر به میزان $-0/51477$ گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی را پیش‌بینی می‌کند. علامت منفی بیانگر این است که با افزایش تعهد زناشویی با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی، گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی کاهش می‌یابد بنابراین می‌توان اظهار داشت که در سطح اطمینان ۹۵٪ تعهد زناشویی به صورت مستقیم و نیز با

جدول ۴. نتایج آزمون بوت استراپ ماکروپرپرچر و هیز برای مسیرهای میانجی

مسیرهای میانجی						
متغیر مستقل	متغیر میانجی	متغیر وابسته	بوت استراپ	حد پایین	حد بالا	فاصله اطمینان
دلزدگی زناشویی	سبک‌های گرایش اخلاقی	گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی	۰/۰۶۶۸	۰/۳۰۰۸	۰/۵۵۷۹	۰/۹۵
تعهد زناشویی	سبک‌های گرایش اخلاقی	گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی	۰/۰۷۷۵	-۰/۳۶۰۷	-۰/۰۵۲۶	۰/۹۵

گرایش اخلاقی، گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی را پیش‌بینی می‌کند. در مرحله بعد به منظور بررسی اثرات مستقیم و اثرات کل از معادلات ساختاری استفاده گردید.

جدول (۴) نشان می‌دهد که نتایج آزمون بوت استراپ برای تمامی مسیرهای میانجی، در سطح $p < 0/05$ معنادار است. فاصله اطمینان ۰/۹۵ و تعداد نمونه‌گیری مجدد بوت استراپ ۵۰۰۰ است. با توجه به اینکه در تمامی مسیرها، صفر بیرون از فاصله اطمینان قرار می‌گیرد تمام روابط واسطه‌ای مفروض معنادار هستند. لذا هر یک از متغیرهای دلزدگی زناشویی، تعهد زناشویی با میانجی‌گری سبک‌های

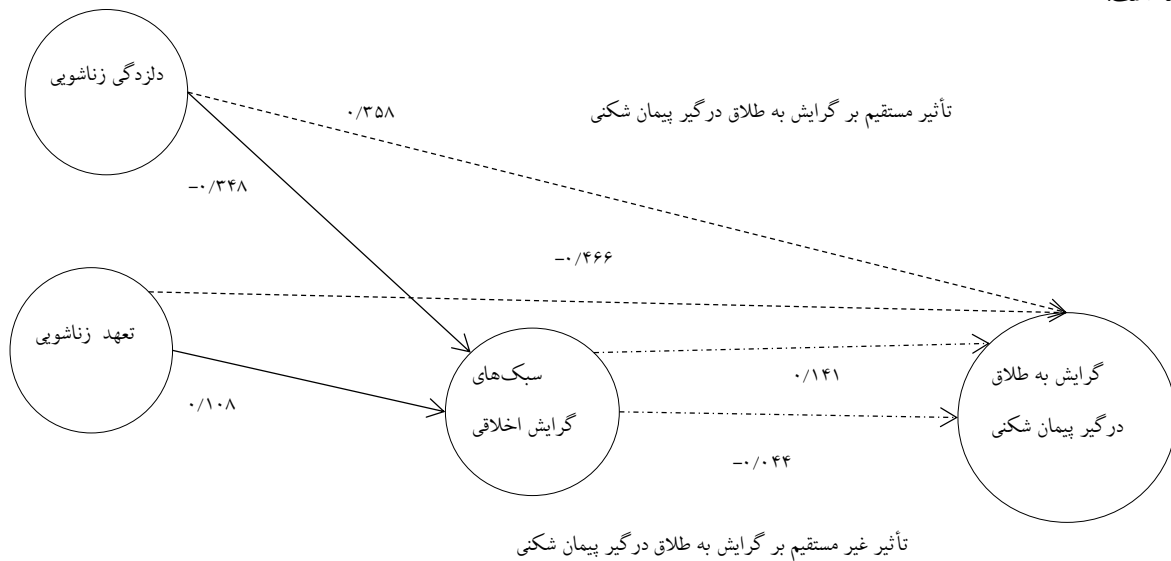
جدول ۵. پیش‌بینی گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی بر اساس دلزدگی زناشویی، تعهد زناشویی با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی

فرضیات	رابطه	تأثیر مستقیم	تأثیر غیرمستقیم	تأثیر کل
دلزدگی زناشویی ← سبک‌های گرایش اخلاقی		-۰/۳۴۸	-	-۰/۳۴۸
سبک‌های گرایش اخلاقی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی		-۰/۴۰۶	-	-۰/۴۰۶
فرضیه اول دلزدگی زناشویی ← سبک‌های گرایش اخلاقی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی		-	$0/141 = -0/406 \times (-0/348)$	-
دلزدگی زناشویی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی		۰/۳۵۸	-	۰/۴۹۹
تعهد زناشویی ← سبک‌های گرایش اخلاقی		۰/۱۰۸	-	۰/۱۰۸
سبک‌های گرایش اخلاقی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی		-۰/۴۰۶	-	-۰/۴۰۶
فرضیه دوم تعهد زناشویی ← سبک‌های گرایش اخلاقی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی		-	$-0/044 = -0/406 \times (0/108)$	-
تعهد زناشویی ← گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی		-۰/۴۶۶	-	-۰/۵۱

نتایج حاصل از معادلات ساختاری و تحلیل مسیر در جدول شماره (۵) ارائه شده است. نتایج نشان داد دلزدگی زناشویی به صورت مستقیم با میزان $\beta = 0/358$ ، با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی به میزان $\beta = 0/141$ و به طور کلی با میزان ضریب $\beta = 0/499$ گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی را پیش‌بینی می‌کند. رابطه مستقیم و غیر مستقیم تعهد زناشویی با گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی منفی است یعنی هر چه تعهد زناشویی بیشتر، گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی کمتر است. در نمودار شماره (۳) خلاصه روابط مستقیم و غیر مستقیم متغیرها نمایش داده شده است مقایسه‌ی قدر مطلق ها و جهت گیری آن‌ها

نتایج حاصل از معادلات ساختاری و تحلیل مسیر در جدول شماره (۵) ارائه شده است. نتایج نشان داد دلزدگی زناشویی به صورت مستقیم با میزان $\beta = 0/358$ ، با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی به میزان $\beta = 0/141$ و به طور کلی با میزان ضریب $\beta = 0/499$ گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی را پیش‌بینی می‌کند. رابطه مستقیم و غیر مستقیم دلزدگی زناشویی با گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی مثبت است یعنی هر چه دلزدگی زناشویی بیشتر، گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی بیشتر است.

نشان می دهد که متغیر میانجی در تشدید و یا تعدیل رابطه ها نقش داشته است.

نمودار ۳. مدل نهایی تحقیق، اثرگذاری مستقیم و غیرمستقیم دلزدگی زناشویی، تعهد زناشویی با گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی و میانجی گری سبک های گرایش اخلاقی

نتیجه گیری

پیمان شکنی رابطه داشته است. این رابطه در سطح $P < 0.05$ تأیید گردید. همچنین تعهد زناشویی با گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با میانجی گری سبک های گرایش اخلاقی رابطه معکوس و معنی دار داشته است. آزمون سوبل حاکی از آن بود که تعهد زناشویی به صورت مستقیم و نیز با میانجی گری سبک های گرایش اخلاقی به میزان -0.514 گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی را در سطح $P < 0.05$ پیش بینی می کند (جدول شماره ۳).

در پیشینه پژوهش یافته هایی وجود داشت که ناشی از تأیید وجود رابطه معکوس بین تعهد زناشویی و گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی بوده است. این موارد عبارتند از: فردا، دوکانه ای فرد، میرهاشمی (۴۱)، عزیزاده فرد و رزاقی (۴۲)، شهریوی و همکاران (۴۳)، بازرگان و همکاران (۴۴)، تریوه، کریمی و اکبری (۴۵)، یوسفی و کریمی پور (۴۶)، سائمی و بشارت (۴۷)، هیو، جیانگ و وانگ (۴۸)، کارنی و براندبوری (۴۹)، دوبروولسکا (۵۰)، آلن (۵۱). در تحلیل نهایی چنین استنباط می شود که تعهد زناشویی به طور معکوس با گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی رابطه ای معنی دار دارد. یعنی هر چه بر تعهد زناشویی افزوده شود از گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی کاسته می شود. حال اگر بین تعهد زناشویی و گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی متغیر سبک های گرایش اخلاقی نقش میانجی را داشته باشد، بر شدت رابطه بین آن دو افزوده می شود. به عبارت دیگر تعهد زناشویی با سبک های گرایش اخلاقی بصورت برون داد نقش پررنگ تری در کاهش به طلاق درگیر پیمان شکنی خواهند داشت.

به منظور آزمون همزمان متغیرهای مطرح شده در فرضیه کلی از آزمون بوت استرپ استفاده گردید. این آزمون نشان داد تمامی مسیرهای متغیرهای درون داد با میانجی گری سبک های گرایش اخلاقی، گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی را در سطح $P < 0.05$

آزمون های انجام گرفته در مورد فرضیه اول پژوهش حاکی از آن بود که دلزدگی زناشویی به طور مستقیم با گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی رابطه داشته است، این رابطه در سطح $P < 0.05$ تأیید گردید. از طرف دیگر دلزدگی زناشویی با گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با میانجی گری سبک های گرایش اخلاقی نیز رابطه معنی دار داشته است ($P < 0.05$). آزمون سوبل نشان داد دلزدگی زناشویی به صورت مستقیم و نیز با میانجی گری سبک های گرایش اخلاقی به میزان 0.449 گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی را در سطح $P < 0.05$ پیش بینی می کند (جدول شماره ۲).

در پیشینه تحقیق، مطالعاتی وجود داشت که نشان می داد دلزدگی زناشویی پیش بینی کننده گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی بوده است مانند پژوهش آمرهای، خوش کنش و فلاح زده (۳۳)، محمدپور و دیگران (۳۴)، گودرزی (۳۵)، عسکری و گودرزی (۳۶)، جوان (۳۷)، ابوذری و رشیدپور (۳۸)، جاگمن (۳۹)، لایرکوویسمن (۴۰) که با نتیجه به دست آمده در فرضیه اول هم جهت و هم راستا بوده اند.

آن چه که به عنوان تحلیل نهایی می توان بیان داشت از آن حکایت دارد که دلزدگی زناشویی به طور مستقیم با گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی رابطه دارد و آن را پیش بینی می کند. هر چه بر دامنه دلزدگی زناشویی زوجین افزوده شود، زمینه ی گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی بیشتر فراهم می گردد. حال اگر رابطه دلزدگی زناشویی و گرایش به طلاق درگیر پیمان شکنی با میانجی گری سبک های گرایش اخلاقی برقرار شود، از شدت این رابطه کاسته شده و تعدیل می یابد. ولی همچنان این رابطه مثبت می باشد.

آزمون های انجام گرفته در مورد فرضیه دوم پژوهش حاکی از آن بود که تعهد زناشویی به طور مستقیم با گرایش به طلاق درگیر

رضایت اخلاقی دانشگاه رعایت گردید تا کلیه پاسخگویان بدون نگرانی و با اطمینان و آزادانه به سؤالات مطرح شده پاسخ دهند. تضاد منافع: در این پژوهش تضاد منافع وجود نداشته است.

تقدیر و تشکر

نگارنده لازم می‌داند از مدیران مراکز مشاوره منتخب و مشارکت‌کننده در پژوهش و نیز زوجین پاسخ‌دهنده به مقیاس‌های پژوهش صمیمانه تقدیر و تشکر نماید.

References

1. Harvey, Michael. couples therapy Translated by Khodabakhsh Ahmadi and others. Tehran: Danje Publications. 2020. (Persian).
2. Doorley, J.D. Kashdan, T.B. Alexander, L. A. Blalock, D. V. & Mcknight, E. distress tolerance in romantic relationships: A daily diary exploration with methodological considerations. *Motivation and Emotion*. 43(3), 505-516. 2019.
3. Keyghobadi, S.; Asadzadeh, Ho.; Darvizeh, Z. The effectiveness of Group-based reality Therapy based on choice theory upon Cognitive flexibility and women marital satisfaction. *Journal of Medicinal and chemical sciences*. 2020. 3(4). 373-383.
4. Asgari, A., & Goodarzi, K.. The effectiveness of Emotional schema therapy on marital burnout on the Brink of Divorce. *Middle Eastern journal of Disability studies*, 2018. (8), 55-65.
5. Jafari, A., Alami, A., Charoghchian, E., The impact of effective communication skills training on the status of marital burn out among married women. *BMC Women's Health*. 2015. 21(1), 1-10.
6. Sarmadi, Y; Ahmadi, Kh. The amount of damage caused by marital infidelity of couples. *Family Research Quarterly*. 2021. 75(65). 81-98. (Persian).
7. Gonzalez., L., Castillo., & Balaguer, I. Exploring the Role of Resilience and Basic Psychological Needs as Antecedents Of Enjoyment and Boredom in female sports.

پیش‌بینی کرده‌اند. رابطه مستقیم و غیرمستقیم دلزدگی زناشویی با گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی مثبت بوده است. رابطه تعهد زناشویی با گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی منفی بوده است. بنابراین از بین متغیرهای درون‌داد که با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی پیش‌بینی‌کننده گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی بودند، تنها دلزدگی زناشویی رابطه مثبت داشت و تعهد زناشویی رابطه منفی داشته است.

اگرچه در پیشینه پژوهش موضوعی که با فرضیه کلی پژوهش هم‌خوانی و مطابقت داشته باشد مشاهده نگردید. ولی پژوهش‌های بررسی شده روابط دوگانه و چندگانه‌ی هر یک از متغیرهای درون‌داد و ملاک را بررسی و همچنین در برخی از آن‌ها متغیر سبک‌های گرایش اخلاقی نیز مطرح شده بود که در آن پیش‌بینی گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی را گزارش داده بودند. در نتایج پیشینه‌ی موجود، بشرحی که در فرضیه‌های دوگانه این پژوهش به آن‌ها پرداخته شد، رابطه مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای درون‌داد، برون‌داد و ملاک را به طور جداگانه تأیید کرده بودند.

در تحلیل فرضیه کلی پژوهش می‌تون گفت هر یک از متغیرهای درون‌داد دوگانه به طرز متفاوتی با گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی ارتباط دارند. جهت رابطه آن‌ها و شدت رابطه با متغیر ملاک متفاوت بوده است. ولی در عین حال وقتی هر یک از آن‌ها با میانجی‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی با متغیر ملاک گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی رابطه برقرار می‌کنند، شدت رابطه آن‌ها تغییر می‌یابد. به عنوان مثال رابطه دلزدگی زناشویی با گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی با واسطه‌گری سبک‌های گرایش اخلاقی تعدیل می‌یابد یا کاسته می‌شود. ولی این رابطه در مورد تعهد زناشویی در گذر از متغیر برون‌داد سبک‌های گرایش اخلاقی تقویت شده، موجب کاهش گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی می‌شود. این نتیجه را مقایسه قدم‌مطلق‌های رابطه‌های مستقیم و غیرمستقیم و نیز آزمون‌های به عمل آمده تأیید نمود. بنابراین از نتایج می‌توان در بکارگیری رویکردهای مداخله جویانه برای کاهش و مهار گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی بهره برداری نمود.

نتایج کاربردی پژوهش

نتایج این پژوهش حاکی از آن بود که سبک‌های گرایش اخلاقی در روابط زوجین آثار مثبتی دارد به طوری که می‌تواند در بروز گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی در زوجین پیشگیری نماید. هم‌چنین از بروز دلزدگی زناشویی میان زوجین پیشگیری و یا آن را کاهش دهد. سبک‌های گرایش اخلاقی موجب تقویت تعهد زناشویی می‌شود و روابط سازنده میان زوجین را پایدار می‌سازد. به همین دلیل در رویکردهای مداخله‌ای می‌توان از سبک‌های گرایش اخلاقی برای کاهش و پیشگیری از بروز گرایش به طلاق درگیر پیمان‌شکنی و تقویت تعهد زناشویی بهره‌برداری نمود.

ملاحظات اخلاقی

در این پژوهش صرفاً به سنجش و اندازه‌گیری متغیرهای چهارگانه پرداخته شد و جنبه‌ی بالینی نداشته است با این حال شیوه‌نامه‌ی

18. Dobson, Kiersten. Recognizing relational boredom and Coping with it through the introduction of novelty university. Of western Ontario. 2020.
19. Azizpour, S; Rezapour Mir Saleh, Y; Motaghi, Sh. Examining the emotional and psychological dimensions of married couples with a history of divorce tendency involved in marital infidelity. *Family Counseling and Psychotherapy Quarterly*. 2019. 10(30). 27-45. (Persian).
20. Guitart, A.E., Geher, G. & Fitzgerald, C.J. Defining and distinguishing Sexual and emotional infidelity. *Current Psychology*. 2016. 36(3).1-13.
21. Kalanteri, Fariba; Harart, M. The relationship between the personality characteristics of attributional style and self-differentiation and the tendency to divorce involved in breaking the marital contract through the mediation of irrational beliefs. *Journal of Psychological Achievements of Shahid Chamran University of Ahvaz*. 2018. 4 (26). 211-232. (Persian).
22. Nafisa, H.; Ratnasari, Y. Prediction of attitudes towards infidelity among married individuals based on marital satisfaction and grateful disposition. Atlantis Press. 2021.
23. Tang, CY, Curran, MA.(2012). Marital Commitment and perceptions of fairness in household chores. *Journal of Family Issues*. 34 (12).598-622.
24. Haidt, J. & Graham, J. When morality opposes justice: Conservatives have moral intuitions that liberals may not recognize. *Social Justice Research* . 2007 .(20). 98-116 .
25. Haidt, J., & Kesebir, S. *Handbook of social Psychology*, 5th Edition (PP 797-832). Hoboken, NJ: wiley. 2010.
26. Chan , E. Y. Maral foundations underlying behavioral Compliance during *Revista de psicodidaca (English ed)*, 2019.24(2)131-137.
8. Labrecque, T., & Whisman, M. Extramarital sex and marital dissolution: Does identity of the extramarital partner matter? *Journal of family process*, 2019. 9.271-287.
9. Kadioar, P. *Moral psychology*. Tehran: Aghah Publications. 2020. (Persian).
10. Mandy, Lipka. *The Luminous darkness of infidelity : Exploring relational outcomes from a depth psychological perspective*. Doctoral dissertation, pacifica Graduate Institute. 2022.
11. Canales , Suany. A. Common reasons for divorce. *Journal Of Human Development Faculty Scholarship Human Development*. 2021.
12. Rokach, A. & Philibert-Lignières, G. Intimacy, loneliness & infidelity. *The open Psychology Journal*. 2015. 8(1). 65-74
13. Fincham ,F. D & May, R.W. Infidelity in romantic relationships. *Current opinion in Psychology*. 2017 . (13). 70-74.
14. Kimberly, Youngblood. *Surviving the affair; A qualitative phenomenological case study of the strategies Couples utilize to repair their marriage successfully after the occurrence of infidelity*. 2022. <https://digitalcommons.liberty.edu/doctoral/3637>.
15. Yuan, shu., & Weiser, Dana. Relationship dissolution following marital infidelity: comparing European Americans and Asian Americans. *Journal Homepage*. 2019. <https://www.tandfonline.com>.
16. Samani, E; Mohammadipour, M; Nouri, J. The effectiveness of group-based emotional therapy on interpersonal forgiveness and hope in divorced women. *Quarterly Journal of Culture of Counseling and Psychotherapy*. 2016. 29(8). 57-78. (Persian).
17. Pines, A.M. Couple burnout: Causes and cures. *The American Journal of Family Therapy*. 2007. (10). 42-48.

- Counseling and Psychotherapy Culture Quarterly. 2019. 11 (42). 121-142. (Persian).
35. Guderzi, M. Investigating the relationship and effect of using social networks on the level of marital satisfaction of couples. The fifth international conference on psychology, educational sciences and lifestyle. Qazvin: Takestan Institute of Higher Education. Payam Noor University. 2017. (Persian).
36. Asgari, A; Guderzi, K. The effectiveness of emotional schema therapy on marital unhappiness of couples on the verge of divorce. Journal of Disability Studies. 2017. 8(55). 1-30. (Persian).
37. Jun, J. Early maladaptive schemas as predictors of interpersonal orientation and peer connectedness in university student. Social Behavior and personality. 2014. 42(8). 1377-1394.
38. AbuZari, H; Rashidpur, P. The psychology of divorce. Tehran: Nasl Roshan Publications. 2019. (82 pages). (Persian).
39. Jackman, M. Understanding the cheating heart: what determines infidelity intentions?
40. Labrecque, T., & Whisman, M. (2019). Extramarital sex and marital dissolution: Does identity of the extramarital partner matter? Journal of family process, 9, 271-287.
41. Fardad, F; Dokanei fard, F; Mirhashmi, M. The structural model of marital commitment based on communication patterns in women: the mediating role of emotional intelligence. Applied Family Therapy Quarterly. 2020. 2(1). Consecutive 5. 1-22. (Persian).
42. Alizadeh Fard, S; Razaghi, M. Investigating the structural model of the relationship between marital satisfaction and cognitive-ethical foundations and marital commitment. Quarterly Journal of Counseling and Psychotherapy Culture. 2020. 12(47). 259-282. (Persian).
- the COVID -19. Pandemic. Personality and individual differences. 2021. 171, 110463.
27. Atary, M, Graham, J, Dehghani, M. Foundation of morality in Iran. Evolution and Human behavior. 2020. 41(5). 367-384.
28. Kayser, K. (1993). When love dies: The process of marital disaffection. NY: Guilford.
29. Rahmani, Sh; Godarzi, M; Araste, Modabar. (2020). Comparison of the effectiveness of couple therapy based on sexual issues based on the Islamic approach and metacognitive-transformational integrated couple therapy on marital commitment. Allameh Tabataba'i University Counseling and Psychotherapy Culture Quarterly. 11 (42). 173-204. (Persian)
30. Rusbult CE, Johnson DJ, Morrow GD. Predicting satisfaction and commitment in adult romantic involvements. Journal of Social Psychology 1986; 4(3): 168-184.
31. Karimi, Sara; Yousefi, R; Soleimani, M. (2018). Validation of marital infidelity questionnaire. Scientific Journal of Clinical Psychology and Personality. 17 (32). 237-248. (Persian)
32. Homan, H. A. Modeling structural equations using Lisrel software. Sixth edition. Tehran: Samit Publications. 2013. (Persian).
33. Amrei Bozjloui, Sh; Khoshkanesh, A.Gh.; Fallah Zadeh, H. Prediction of marital unhappiness of couples based on procrastination and lifestyle. Women's and Family Studies Quarterly of Al-Zahra University Women's Research Institute. 2021. 9(3). Serial 22. 129-155. (Persian).
34. Mahmoudpour, A; Shiri, T; Farah-Bakhsh, K; Zolfaqari, Sh. Predicting the tendency to divorce involved in breach of contract based on marital unhappiness and distress tolerance with the mediation of feelings of loneliness in women applying for divorce. Allameh Tabataba'i University

49. Karney, B. R., & Bradbury, T. N.. Research on marital satisfaction and stability in the 2010s: challenging conventional wisdom. *Journal of Marriage and Family*, 2020. 82(1), 100-116.
50. Dobrowolska, M. Global perspective on marital satisfaction. *Sustainability*, 2020. 12 (21), 8817.
51. Alen, S. A. Day-to-day changes and longer-term adjustments to divorce ideation: marital commitment uncertainty processes over time. *Interdisciplinary Journal of Applied Family Science*. 2021.
43. Shahroui, Sh; Kazemian Moghadam, K; Khalki, A; Mehrabizadeh Honarmand, M. The mediating role of marital intimacy in the relationship between communication documents, sexual self-efficacy and marital commitment with marital adjustment. *Two Quarterly Letters of Applied Counseling of Shahid Chamran University of Ahvaz*. 2020. 10 (2). 128-143. (Persian).
44. Bazargan, S; Ramezani, M. A; Atashpour, S. H; Amiri, R. Comparing the effectiveness of the training package for improving the interpersonal relationships of couples based on the emotion-oriented approach and cognitive-behavioral marital counseling on attachment and marital commitment. 2021. 12 (48). 259-294. (Persian).
45. Triveh, B; Karimi, K; Akbari, M; Moradi, O. Compilation of the model of marital commitment and the effectiveness of the training program based on the model on the marital satisfaction of couples. *Applied family therapy scientific-research quarterly*. 2021. 2 (2). Consecutive 6. 67-85. (Persian).
46. Yousefi, N; Karimipour, B. A; Amani, A. Examining the model of religious beliefs, conflict resolution styles and marital commitment with the attitude towards the tendency to divorce involved in marital infidelity. Two chapters of practical counseling of Shahid Chamran University of Ahvaz. 2016. 7 (1). 47-64. (Persian).
47. Saemi, H., Basharat, M. A. Predicting marital adjustment based on marital intimacy and deficit emotional regulate. *Journal of psychoscience*. 2019. 18(78). 635-646.
48. Hou, Y., Jiang, F., & Wang, X. Marital commitment, communication and marital satisfaction: An analysis based on actor-partner interdependence model. *International journal of psychology*. 2019. 54(3). 369-376.